

I ENUNCIAT DE LA LLEI MATEMÀTICA QUE DETERMINA L'EVOLUCIÓ DELS POBLES. SEGONS ALEXANDRE DEULOFEU

- 1.** *Tots els pobles passen per èpoques de gran fraccionament demogràfic, alternades amb altres èpoques de gran unificació o èpoques imperialistes*
- 2.** *Les èpoques de gran fraccionament tenen una durada de sis segles i mig. Les èpoques de gran unificació tenen una durada de deu segles i mig. El segle evolutiu comprèn, doncs, disset segles.*
- 3.** *Durant aquest procés evolutiu els pobles passen per fases perfectament estables per arribar, al final del cicle, a ocupar la mateixa posició que al seu començament.*
- 4.** *El cicle evolutiu comprèn tots els ordres de l'activitat humana, és a dir que hem de considerar, a més d'un cicle polític, un cicle social, artístic, filosòfic i científic.*
- 5.** *Tots els pobles segueixen la mateixa evolució, però aquesta queda avançada o endarrerida segons la posició geogràfica de cada país.*
- 6.** *La força creadora no és la mateixa per a tots els pobles. Per a cada cicle existeix una zona de màxima intensitat creadora, i aquesta zona es va desplaçant d'un sicle al següent en el mateix sentit que el procés general. Aquest avança a Europa de l'Orient cap a l'Occident mediterrani i passa després de la Península ibèrica a la Gàl·lia, segueix a les illes Britàniques, continua a través dels pobles germànics i arriba finalment als pobles nòrdics i eslaus.*
- 7.** *Els nuclis imperialistes que donen lloc a les èpoques de gran unificació política segueixen processos biològics perfectes, idèntics entre ells i amb una longevitat que dura de cinc a sis segles.*
- 8.** *La transformació dels règims polítics/socials no és realitzada segons una línia constantment ascendent o descendent, sinó mitjançant avenços i retrocessos alternativament els uns més intensos que els altres, cosa que dona com a resultat una línia trencada. La resultant d'aquesta línia equival a un avenç en un sentit determinat. És el que nosaltres anomenem: "Llei dels dos passos endavant i un enrere"*

LA FASE CONSERVADORA I DECADENT DE L'IMPERI ESPANYOL

TESIS 8 DE LA MATEMÀTICA DE LA HISTORIA D'ALEXANDRE DEULAFEU

“La transformació dels règims polítics/socials no es realitza segons una línia ascendent o descendent , sinó mitjançant avenços i retrocessos alternativament uns més intensos que els altres , cosa que dona com a resultat una línia trencada. La resultant d'aquesta línia equival en un sentit determinat. És el que nosaltres anomenem: “Llei de dos passos endavant i un endarrere”

LA FASE CONSERVADORA

Ferran VI (1746-1759) 13 anys (Absolutisme moderat)

Economia. Es produeix el miracle econòmic que es dona en les fases conservadores. Espanya es posa en el mateix camí que Europa sobretot el País Basc i Catalunya. L'Espanya rural es manté en la posició tradicional

Guerra. En general temps de pau llevat de l'obligació d'acabar la guerra amb Itàlia iniciada pel seu pare. S'adherí a la Pau t'Aquissarà el 1748.

Corrupció. Marginació dels Criolls de les colònies. L'ús de la corrupció com un mecanisme de fidelització a la corona borbònica.

Carles III (1759—1788) 29 anys. (Absolutisme moderat)

Rei de les dues Sicilies. Absolutisme il·lustrat però repressor de la llengua catalana

Economia. Va mantenir la bona situació. Mantingué la Hisenda pública, facilitar el comerç, Fundà el Banc de Sant Carles i la companyia de Filipines, afavorí l'agricultura, la indústria i el comerç. Es va crear la Societat d'Amics del País. Va millorar l'exèrcit i la marina.

Propostes il·lustrades: Enric Moreu i Rei (1768) Memorial de greuges (1760) Antoni Capmany (1779-1792) Memòries històriques sobre la marina, comerç i arts de la antiga ciutat de Barcelona. Francesc Romà i Rosell (1768) Las

senyales de la felicitat de España. Canals de Navegació, Escola d'Agricultura a Aranjuez. L'imperi espanyol arribava a la plenitud econòmica.

Guerra. Pacte de Família amb França per defensar-se dels enemics. Guerra contra Anglaterra i Portugal: Pacte de Fontenebleau (1763) es retornaren les conquestes mútues.

1764-1770 Les Illes Malvines eren espanyoles. Els Anglesos les volien per ells però França no va ajudar a Espanya i va cedir-les a Anglaterra.

1774. Els magribins ajudats pels anglesos assetjaren Melilla sense conseqüències.

Corrupció. Producció de lleis per justificar aquestes pràctiques. La corrupció a les illes Filipines era sistèmica.

Els buròcrates consideren que la seva funció és servir a la pàtria i no a la població nadiua, de tal manera que ni tan sols pensaven que ho fessin malament.

LA DECADÈNCIA DE L'IMPERI ESPANYOL

Carles IV (1788-1808) 20 anys (Absolutisme i guerra)

1789 La Revolució Francesa va revolucionar Europa. Espanya començà a anar a la deriva. D'aliat d'Anglaterra es passa a aliat de França.

Economia

- L'oposició de l'aristocràcia i de l'església al despotisme ministerial durant el regnat de Carles IV.
- Comença la depressió econòmica secular (1804-1806) que va generar moltes fluctuacions i malestar en la societat.
- Els anglesos es van quedar quatre fragates que portaven tresors d'Amèrica.
- Animadversió a la política de Carles IV per la ruïna econòmica que s'escampà per Espanya, per la guerra contra Anglaterra que va fer disminuir el comerç i la ruïna de les grans fortunes per la inflació dels valors reials.

Guerra. L'esquadra espanyola fou derrotada al Cabo de Sant Vicente. Cadis sofrí un bombardeig que durar 7 dies. Els anglesos s'apoderaven de la Illa de la Trinitat. El 1805 l'esquadra espanyola va ser derrotada a Trafalgar.

“La independència de Hispanoamèrica va ser la conseqüència de l'escenari general i de la claudicació política i espiritual d'Espanya durant els regnats de

Carlos IV i Ferran VII. Els nous Estats van viure amb dificultats ¹durant la primera mitat del segle XIX. En aquest mateix període els EEUU van seguir la seva marxa cap a la grandesa política i econòmica”. (Vicens Vives, Polis, pàg 443)

José Bonaparte Rei (1808-1812) 4 anys (Dictadura i aixecament popular)

Guerra. L'imperi francès va envair Espanya i es va iniciar la Guerra de la Independència. El rei, d'acord amb el seu pare Carles IV, acceptà la proposta de Napoleó i fou rei el germà de Napoleó José Bonaparte.

El poble espanyol creà les Junes Provincials que organitzaren la resposta de defensa contra els militars. Però també hi va participar la població espontàniament en grups de guerrillers, fins que aconseguiren derrotar als francesos i destronar a José Bonaparte

En aquest període es van començar a independitzar la colònies americanes. Mentre que a Espanya es va iniciar la crisi de l'Absolutisme, a l'altre continent es van iniciar la independència de les colònies, sovint a través d'enfrontaments amb les tropes espanyoles.

..

Corrupció. Venda de càrrecs militars causa de la incompetència en la guerra. (Fontana, p.240). Intercanvis entre els dos bàndols entre individus mafiosos.

Economia. Convulsió revolucionària; enfonsament de les institucions de l'Antic Règim. Es predica la llibertat de comerç, llibertat de llibertat d'indústria i eliminació dels gremis corporatius.

- Les conseqüències de la guerra s'han qualificat com una catàstrofe “nacional” per les pèrdues molt importants en persones i recursos.
- Pèrdues en l'agricultura que s'havia revifat a finals del XVIII
- Molta riquesa va marxar a França.
- Situacions de fam sobretot entre la població més pobre.
- Baixada dels preus el 1814 amb conseqüències negatives sobretot pels comerciants.
- Tothom hi va perdre molt llevat dels que practicaven el contraban entre els dos exèrcits.
- A Catalunya i al País Basc iniciaven l'etapa de la Revolució industrial i van seguir millorant.

1812-1813 LA REVOLUCIÓ LIBERAL: LES CORTS DE CADIZ 2 anys (Liberalisme)

Política. Proclamació de la Nova Constitució de caràcter Liberal. Liquidació dels fonaments econòmics i jurídics de la societat estamental. Desamortització dels

---

¹ Vicens-Vives amb la col·laboració de Jordi Nadal (1959) *Manual de historia económica de España*, pp.552 i ss.

béns de l'Església. Parcel·lació de les terres agrícoles no cultivades. Eliminació dels gremis i llibertat de treball.

Economia. Tot el segle XIX va ser difícil adaptar-se a l'incipient capitalisme industrial d'algunes parts d'Espanya. "Les gestes dels hisendats i industrials del segle passat enfrontats amb una administració corrupta i deficient i un país conformista i immobilitzat, són dignes d'admiració i respecte". (Vives-Nadal)

Aldarulls. La població espanyola no estava en general preparada per entendre el liberalisme de matriu francesa i d'aquí la lluita als carrers entre els diferents interessos i ideologies. Lluites de carrer entre els liberals i els defensors de l'antic règim.

Ferran VII (1814-1820) 6 anys (Absolutisme)

Anul·la la Constitució liberal. Tornada a l'absolutisme. Retornen els Jesuïtes i recuperen els béns les ordres religioses.

Aldarulls. Les colònies iniciaren el procés de alliberació nacional: Revolta de Caracas (1810). Argentina, Paraguai, Turcman, Xilè.

A Nueva Granada el capellà Miguel Hidalgo revoltà els indígenes contra els europeus sobretot als espanyols que els considerava opressors d'Amèrica

Economia. Vicens Vives comenta que si Ferran VII hagués estat més hàbil en retardar el procés i Espanya hagués continuat rebent metalls, la recuperació hauria estat molt més fàcil. Els anomenats "criolls" o sigui la burgesia colonial no va voler saber res de l'ajuda a Espanya. Així doncs, conclou que la primera carlinada s'hauria pogut evitar ja que va ser una conseqüència de la crisi colonial a part del conflicte sobre la successió de la corona.

Tot i això, una part de les colònies encara ho eren, en concret les Antilles i las Filipines de les quals Espanya en rebia beneficis econòmics. Per això quan les va perdre al 1898 va sofrir un gran desastre perquè havia de valdre's només amb les seves forces.

Trieni Liberal (1820-1823) 3 anys (Liberalisme)

Aldarulls. Conspiracions i alçaments militars liberals: Mina no va guanyar i es va exiliar. Porlier intentà aplicar la Constitució de Cadis però va fracassar. Loci a Catalunya va correr la mateixa sort. El 1820 es va aixecar Riego a favor de la Constitució del 1812, En algunes ciutats el van recolzar. Grups armats assaltaren propietats

A Alcoi (1821) Reacció obrera contra el maquinisme. Els teixidors destrueixen els tallers mecànics. Intervenció de l'exèrcit. Les Corts acorden indemnitzar els empresaris.

Desordres socials a diferents llocs de Catalunya com Camprodon on es van inutilitzar màquines de filar i cardar. Consell de guerra a quatre acusats de destruir una màquina anglesa.

Formació de la Regència D'Urgell partidària de l'Antic Règim i vagament foralista.

Economia. La febre groga va fer empitjorar la situació social d'anarquia. Comença regir l'arancel proteccionista. Forta crisi econòmica i financera, segon cicle depressiu fins a 1830.

Ferran VII (1823-1833) La dècada ominosa (10 anys Absolutisme).

Guerra. 1823 L'exèrcit francès va envair Espanya per Catalunya amb els 100.000 homes anomenats els fills de Sant Lluís per fer restituir el rei Ferran VII. Van provocar moltes molèsties als habitants de Catalunya.

Cadis va ser assetjada i bombardejada. La resistència va ser molt forta i els francesos no van poder prendre la ciutat, encara que van destrossar les fortaleses que la protegien. La situació dels assetjats era desesperada, ja que no arribaven reforços d'enlloc. Al final es va arribar a un pacte: es deixava sortir Ferran VII, que va prometre defensar la llibertat aconseguida pels espanyols amb la Constitució de 1812 i a canvi la plaça es rendia.

Acordat així amb els francesos, Ferran VII va sortir de la ciutat, però de manera immediata es va unir a l'invasor i el mateix 1 d'octubre va decretar l'abolició de totes les normes jurídiques que havien estat aprovades durant els tres anys anteriors, cosa que va posar punt final al Trienni Liberal.

Les tropes espanyoles foren enviades a Amèrica per aturar els alçaments d'alliberament nacional però no van reeixir per falta de ganes de fer la guerra tant els oficials com els soldats. Independència de les colònies llevat de Cuba i Puerto rico.

Política. El militar liberal Riego fou executat a Madrid. Expulsió d'intel·lectuals
Tancament de les Universitats

Reial ordre per prevenir la destrucció de màquines. Recomanació als bisbes que convencin a la gent de la seva utilitat (1824).

Des de 1827 La burgesia liberal i el Rei compartien la idea de la llibertat "ben entesa", és a dir controlada segons els seus interessos.

1829 Casament de Ferran VII amb Maria Cristina de Borbó

1830 Abolició de la Llei Sàlica

1833 El rei convocà unes corts no elegides democràticament per jurar fidelitat a la seva filla Isabel. El germà del rei, Carles, no ho acceptà. Aquest fet està en la base de la primera guerra carlista.

1833 Mor Ferran VII

Aldarulls. 1825 Primeres guspies de l'alçament reialista dels malcontents a Catalunya.

El setembre de 1827 es va produir un conflicte per la llargada de les peces teixides. Manifestació obrerista

1827 Els malcontents van ocupar Manresa. El comte d'Espanya, capità general, va emprendre la repressió de l'alçament reialista a Catalunya i el Rei va fer penjar tots els caps.

Regència de Maria Cristina de Borbón (1833-1840) 7anys (**Liberalisme i guerres**)

1834 després del breu període de liberalisme (1820-1823), l'any 1834 el liberalisme polític va triomfar a Espanya.

La Regenta va intentar conciliar les dues tendències polítiques no extremistes, lliberals i moderats, sense èxit i es va haver de cedir la regència al general Espartero i ella és va axil·lar a França (1840)

1835 Revolució política liberal. Crema de convents a Barcelona, Reus, València... etc. Crema de la fàbrica El Vapor. Quatre treballadors que es van considerar els responsables foren condemnats a mort.

1837 Aixecament dels batallons populars de la Milícia Nacional, dits la Brusa i Sapadors

Guerra Civil. 1833-1839 Primera guerra carlista. Carlos de Borbón vs. Isabel II. A partir de la mort de Ferran VII, els carlins inicien una guerra civil per retornar a l'absolutisme. Estan en contra de l'eliminació de la llei sàlica i per tant no volen a Isabel II com a reina. La regenta Maria Cristina per defensar els drets de la seva filla es veu obligada a demanar ajut als liberals

Les províncies basques s'aixequen a Bilbao de la mà del marquès de Valldespino en defensa del germà baró Carles. S'escampà la insurrecció a altres províncies basques en defensa dels privilegis que gaudien, com no pagar impostos a Espanya, no tenir duanes, nomenar els magistrats etc.

Aixecament dels Sergents de La Granja. Restitució de la Constitució de Cadis de 1812. La lluita s'estengué a altres parts d'Espanya i es van fer barbaritats convertint els soldats amb assassins i revenges a les places públiques.

Les províncies andaluses i Zaragoza es pronunciaren a favor de la Constitució de Cadis.

1839 Final de la guerra carlista

1840 Expulsió de Maria Cristina. Regència d'Espartero. 1843 Sublevació contra Espartero

Economia. 1827 Crisi econòmica, gran davallada dels preus.

1831. Es torna a plantejar el conflicte obrer sobre la llargada de les peces de cotó a Barcelona, però les autoritats donen la raó als obrers.

1832 Primeres fàbriques amb màquines de vapor. Industrialització de Catalunya
1833, 1843, 1853 Dos cicles de deu anys en els que els preus van caure molt avall generant problemes econòmics

1834 Comissions d'obrers/res protesten davant del Capità General pels baixos salaris i l'acomiadament de treballadors del tèxtil.

El 1835 Va començar una etapa expansiva a Catalunya. Els fusos mecànics van passar de 27.000 a 763000 el 1851.

La burgesia volia fonamentalment llibertats en el terreny de l'economia i sobretot canvis importants de la fiscalitat a favor seu.

Continuen el conflictes socials

En línies generals cal reconèixer que es van assolir canvis importants:

- Mobilització de la propietat agrària, no molt encertada però la va desbloquejar, alliberant terres del les formes feudals i posant-les al mercat.
- Instituint la llibertat de treball eliminant els gremis i facilitant la indústria.
- La burgesia va assolir que l'Administració pública tingués interès pels afers econòmics.

Això no obstant, no és va resoldre equilibradament, com en altres països d'Europa, la contradicció entre els fabricants proteccionistes i els agricultors lliurecanvistes

Corrupció. (1820-1864) Tot i que el tràfic d'esclaus estava prohibit a Espanya és van introduir 600.000 esclaus a Cuba amb la col·laboració de la regenta Maria Cristina i els Capitans Generals residents a Cuba que cobraven 10 pesos cubans per cada un d'ells. La reina Maria Cristina va cobrar una comissió de 5 milions de rals per vendre les mines d'Almaden a una Banca anglesa. El comte de Toreno, ministre d'hisenda també va rebre una comissió de 6 milions de rals. La mateixa reina junt amb la seva filla Isabel II van robar les joies de la corona en el moment de caure els borbons. La corrupció fou una constant en tot el segle XIX ((Nadal Oller, 1964)

Política. Contra revolució moderada

1835 Desamortització dels béns de l'Església per Mendizabal. ,Dissolució dels jesuïtes

1837 Els béns de l'Església son subhastats. Supressió del pagament dels delmes a l'Església.

1837 Nova Constitució

Declaració de la majoria d'edat d'Isabel II

El Capità General de Barcelona impedeix un moviment progressista

Isabel II de Borbón (1843-1868) 25 anys (**Liberalisme, guerra i Revolució**)

Política. 1844 S'organitza la Guàrdia Civil

1845 Nova Constitució

Llei Moyano de l'ensenyament i unificació de la llengua castellana

Economia. 1837 Projecte de llei donant al contracte de rabassa morta una duració perpètua i la facultat de redimir-la el rabasser.

1843 Crisis econòmica Els preus cauen molt avall

1846 Boom econòmic: La primera onada d'optimisme en les finances espanyoles. Inversions internacionals en la construcció de ferrocarrils. Els primers ferrocarrils a Catalunya com el de Barcelona a Mataró van ser finançats amb capital local en canvi altres parts d'Espanya es van construir amb capital estranger.

Durant tota l'etapa del regnat de Isabel II, els moderats mantingueren l'hegemonia, allunyats dels extremistes passionals com els progressistes o els carlins. Aquestes oligarquies econòmiques formaven un triangle entre els ferreters bascos, els tèxtils catalans i l'agricultura castellana i andalusa.

Durant aquest període es van construir la gran majoria d'institucions econòmiques modernes: reajustament de la hisenda i dels impostos, les infraestructures públiques, el desenvolupament del capital financer.

El model dels moderats va beneficiar fonamentalment a les classes benestants però no van afavorir ni als pagesos ni els obrers ni els funcionaris, ni tampoc els artesans.

L'any 1866 es va produir una crisi econòmica cíclica que va agreujar la situació fins al punt de provocar dos anys més tard una forta revolta de les classes populars.

Guerra. 1846-1849 Segona Guerra Carlista.

Insurrecció a Catalunya

“L'anomenada guerra dels matiners té molt més a veure amb el malestar social que amb les opcions dinàstiques.”

La crisi del cotó (1846-1847) va enviar a l'atur molts obrers industrials cotonaires que també participaren en la guerra i la seva capacitat de moviments i de sorpresa feien difícil les operacions militars de l'exèrcit.

Per millorar la situació el Capità General Pavia i les Diputacions provincials de Catalunya posaren en pràctica un projecte de millora de les carreteres catalanes per poder donar feina als aturats forçosos.

La revolució francesa de 1848 revifar la situació de manera que partides progressistes o republicanes van col·laborar amb els carlins contra l'exèrcit.

A Madrid, l'entorn del govern no entenien el que passava a Catalunya i ho atribuïen a "rebel·lió endèmica dels catalans que donaven suport als insurrectes carlins sense més objectiu que perpetuar un privilegi econòmic que estaven arruïnant altres províncies." (Fontana, p.279)

Aldarulls. 1854 Pronunciament del gener I O'Donnell

1866 pronunciament de Prim a Villarejo.

Narvaez, cap del govern, dissolt les corts i governa dos anys dictatorialment.

1867. Moviments revolucionaris als Països Catalans organitzats pel general Prim que no van reeixir

Intervencions militars a Mèxic i Marroc (1861-1868). O,Donell malgrat els èxits militars assolits sempre va xocar amb la desídia de la reina i la cort.

1868. Els liberals, progressistes i demòcrates es van confabular contra el règim i van provocar una revolució social "**La Gloriosa**" (1868) que va provocar l'expulsió d' Isabel II.

“La revolució de 1868 –sosté Borja de Riquer—fou un darrer intent de configurar una aliança interclassista a Catalunya: una part del liberalisme burgès, el democràtic, semblava que inicialment podia arribar acords amb els republicans , els sectors populars i, fins i tot amb l'obrerisme reformista” El col·lapse de la República duia l'aliança a la seva fi amb el republicanisme dividit i debilitat, i el moviment obrer emprenent un camí separat, a la recerca de la revolució social, un cop havia perdut la fe en els partits polítics”. (Fontana. 2014).

Amadeu de Saboya Rei. 3 anys (Liberalisme)

El govern provisional fou presidit per el general Serrano però la figura principal fou el general de Reus Joan Prim que va ser el que va cercar un Rei italià pensant que podria afrontar els problemes d'una manera més equilibrada però la cort el va neutralitzar fins el punt que va abandonar el càrrec.

El general Prim fou assassinat el 1870.

Primera República. 1870-1873. 2 anys (Liberalisme i guerra)

Fou un període curt dominat per les lluites internes.

La inestabilitat de la primera república es pot veure a partir que hi van haver quatre presidents del govern: Figueres, Pi Margall, Salmeron i finalment Castelar de l'ala conservadora dels republicans. Va ampliar l'Exèrcit però no va assolir una presència dels diputats a les Corts i les va suspendre fins el 1874.

El cop d'Estat del general Pavia que va entrar al Parlament a cavall i amb un sabre va eliminar els radicals del poder. El pronunciament del general Martínez Campos va retornar la corona als borbons.

Vuit dies després del cop d'estat es declara fora de la llei la Internacional obrera. Les reunions hauran de ser clandestines.

Guerra.1872-1875 Tercera guerra carlista.

Fou protagonitzada pel pretendent del tron Carles VII. S'inicia al País Basc però fracassà. Continua a Catalunya dirigida per el militar Francesc Savalls que va poder reunir 12.000 homes. La seva estratègia fou de banditatge, saquejant els pobles amb partides que actuaven sense escrúpols. Carles VII per redreçar la situació encomanà al seu germà Alfons Carles el control de la situació. La relació entre Alfons Carles i el General Savall fou difícil. Va saquejar Mataró a sang i foc i després Igualada on cremà l'Església. Va merèixer el títol del "tigre de Catalunya".

El general Martínez Campos ocupa la Seu d'Urgell i acaba la guerra.

Economia. Durant aquest període des de Gloriosa fins al final de la Primera República es va imposar el lliure canvi en les relacions comercials internacionals i es va millorar el sistema monetari i el fiduciari.

La burgesia catalana espantada per la deriva republicana es va apuntar a donar suport a la restauració monàrquica. Participa en la "Lliga del Ordre social" promulgada per conservador Manuel Duran i Bas. Contra l'opinió de Cànoves del Castillo, el general Martínez Campos va fer un pronunciament per la restauració d'Alfons XII.

1874 -1885 Alfonso XII, fill d'Isabel II. (1874-1885)11 anys (Absolutisme moderat)

Política.1876. Nova Constitució proposada per Cànoves del Castillo segons la qual la sobirania nacional recau en les Corts més el Rei. Tolerància de cultes.

Dos partits es tornaven en el poder.

La Restauració va considerar que l'Estat havia de ser més neutral en relació als ciutadans, disminuint les intervencions constants d'èpoques anteriors.

1880 Primer Congrés Catalanista a Barcelona promogut per Almirall: creació d'una comissió de defensa del Dret Civil Català.

1882-83 Reorganització de les organitzacions obreres i del camp.

1882 Fundació del Centre Català de Barcelona per Valentí Almirall.

1883 Nova Llei de premsa

1885 Un conjunt de personalitats de la cultura, l'església i de l'economia de Catalunya presenten al Rei un Memorial de greuges.

Mor Alfonso XII

Economia. Època de desenvolupament econòmic –*La febre d'or (1880-1886)* en els tres sectors importants:

- La indústria siderúrgica basca gràcies als jaciments de ferro que també va desenvolupar el sorgiment de la indústria minera tot i que va haver de ser finançada per capital estranger.
- La indústria tèxtil concentrada a Catalunya que va generar l'expansió de bancs i societats de navegació.
- La producció i exportació de vins fins a la crisi de la fil·loxera que va penetrar a Catalunya i a Espanya el 1892.

Corrupció. Les bases reals del règim, ateses les característiques de la societat espanyola fou el caciquisme, unes xarxes de corrupció política que controlaven la vida política utilitzant mètodes fraudulents per decidir quins polítics anaven a les llistes electorals i decidien els que ocupaven els càrrecs de funcionaris de l'estat i dels municipis.

El control de les eleccions tenia com a conseqüència l'estabilitat del règim ja que els dos partits, Conservadors i Liberals, es tornaven en el poder. Per un altra banda, aquest sistema va impedir que l'estructura agrària d'Espanya no es reformés. Val a dir que el caciquisme va afectar més al camp que a les ciutats.

Aldarulls. 1880. A les terres de l'Ebre agitació camperola reclamant la restitució de les terres comunals venudes el 1859. La Vaga de les barretines va assolir només una rebaixa en la contribució dels pagesos als amos.

REGÈNCIA DE MARÍA CRISTINA DE HABSBURG (1885-1902) 7 anys (Absolutisme moderat i Guerra)

Política. 1886 Pacte d'unió i solidaritat: creació en un congrés anarquista d'una federació de resistència al capital

1887 Llei d'Associació que permet els sindicats obrers 1869.

1888 Fundació de la UGT i del PSOE a Catalunya.

Inestabilitat política. Cánoves va ser assassinat el 1897. Molts espanyols percebien que el sistema polític del moment era la font de tots els mals.

Apareix "Lo Catalanisme" de Valentí Almirall.

Fundació de la "Lliga de Catalunya" de perfil més conservador que la proposta d'Almirall.

Guerra. 1898. Pèrdua de la resta de colònies amb alliberació de Cuba. El 1885 José Martí va iniciar un procés insurreccional, secundat pels EEUU, que va derrotar als militars espanyols.

Economia. 1886-1892 Depressió econòmica i atur obrer. L'any 1891, el govern es va veure obligat a tornar al proteccionisme de 1869. El poder adquisitiu de la majoria dels espanyols continuava essent baix.

Corrupció. El caciquisme és manté viu.

Aldarulls. Període àlgic de l'agitació rabassaire a Catalunya (1891-1896)

1893 Federació dels obrers agrícoles

Els rabassaires pressionen per millorar els seus contractes i la perpetuïtat de la "rabassa morta"

Comencen els atemptats socials: Bombes del Liceu contra la burgesia. Carrer dels Canvis Nous, contra l'Església fent esclatar una bomba mentre passava la processó de Corpus, contra els militars a la Gran Via fen esclatar una bomba sota del cavall que cavalcava. .Assassinat de Cànoves del Castillo a Madrid.

1894: Execució d'anarquistes a Montjuïc .

Alfonso XIII (1902-1931)(29 anys) (Absolutisme moderat amb Dictadura)

Política. 1901 La desfeta de la guerra de Cuba va fer reaccionar al catalanisme formant la candidatura dels quatre presidents (de l'Ateneu, la Societat d'Amics del País, el Foment del treball, Lliga industrial) que es van presentar a les eleccions del 1901 i les van guanyar. Creació de la Lliga Regionalista.

Arriba a Catalunya Alejandro Lerroux, enviat de Madrid, demagog reconegut, anticatalanista, anticlerical i antiburgès que va entabanar a sectors amplis de la classe obrera catalana. El que ara se'n diu populisme.

1902 Alfonso XIII jura la Constitució Espanyola.

1906 Llei de jurisdiccions per protegir l'Exèrcit i els símbols d'Espanya

La mort violenta de Cànoves del Partit Conservador i la mort el 1903 de Sagasta, liberal, van deixar els dos partits orfes de líders reconeguts per una gran part de la població. Els seus successors no van ser capaços de redreçar la situació responnent adequadament a dos moviments forts, el de caràcter territorial sobretot de Catalunya però també del País Basc i més incipient el gallec i el moviment obrer molt queixós de les condicions de treball del moment. En les eleccions de 1910 es va notar la forta incipient d'aquests moviments en les ciutats, mentre que en el món rural el caciquisme continuava controlant la població.

"La primera nacionalitat Ibèrica que dona senyals de vida és Catalunya , que inicia la seva Renaixença literària (un pas endavant) als voltants de l'any 1830 Aquesta renaixença ha de venir seguida per una renaixença política. L'any 1914 Catalunya aconsegueix les primícies d'un govern particular incipient amb la **Mancomunitat de Catalunya.** (segones passa endavant) presidida per Prat de la Riba. La Mancomunitat agrupava les quatre Diputacions de Catalunya, va realitzar l'Escola Industrial, la Biblioteca de Catalunya, L'Institut d'Estudis Catalans, fomentà les cooperatives agrícoles i les obres públiques.

1917 Mort d'Enric Prat de la Riba

1917 Cambó salva la Monarquia donant dos homes de la Lliga per formar govern
1918 Govern Maura-Cambó, dit d'Unió Nacional.
1918 Novembre: Ministeri liberal presidit per García Prieto amb l'exclusió de Cambó i la Lliga Regionalista
1918 Desembre: forta agitació catalanista a Catalunya i projecte d'Autonomia presentat per la Mancomunitat
1922 Macià funda el partit polític Estat Català, separatista radical.

Economia. La influència de la primera guerra europea, tot i que Espanya es va mantenir neutral, també afectaren negativament a la majoria de la població tot i que alguns industrials van tenir beneficis gràcies a les vendes de roba militar als països en guerra. 1920-1923 Crisi de postguerra. Fallida del Banc de Barcelona, cop per l'alta finança catalana .La mitat dels obrers són aturats forçosos.

Aldarulls. La setmana tràgica (1909)

Protestes a Barcelona contra la llei que havia d'anar al Marroc. A Barcelona la vaga general va degenerar en la crema de convents i esglésies. Les forces de l'ordre van culpar com a dirigent al pedagog Ferrer Guàrdia director d'un col·legi laic que va ser afusellat a Montjuïc a l'octubre, amb un ressò mundial molt important segurament més que a Catalunya.

1919. Vaga de la Canadenca (companyia hidroelèctrica de Barcelona).

1920. Màxima agitació social. Els afiliats a la CNT, sindicat únic, eren 252.214.

Aparició d'una banda de pistolers al servei d'alguns patrons. Assassinat de Francesc Layret., republicà i defensor dels obrers.

Vaga general de protesta contra les deportacions i empresonaments de sindicalistes estesa per tot Espanya.

Aplicació de la llei de fugues assassinant alguns presos sindicalistes.

1921. Trencament de l'aliança entre l'UGT i la CNT, perquè la UGT no vol secundar la vaga de la CNT a Catalunya..

Assassinat de Dato president del Govern a Madrid per tres terroristes.

Guerra. Els desastres d'Anual i Monte-Arruit: les tropes del general Silvestre són aniquilades pels rifenys al Nord d'Àfrica.

Dictadura de Primo de Ribera (1923-1930)

Política. Crisis dels partits polítics monàrquics El desastre militar al Marroc, va desencadenar la Dictadura amb el suport del Rei, l'exèrcit, els grans terratinents i la burgesia. Això va significar acabar amb el sistema democràtic amb l'intent de posar ordre, però les promeses de tornar a la normalitat mai es van complir.

Decret de dissolució de la de la CNT i del Partit comunista incipient, fundat el 1921. La UGT i el PSOE van col·laborar amb el règim. La Lliga també va col·laborar amb el règim provocant un fort descontent entre les classes mitjanes que assoliren posicions més esquerranes i favorables a les llibertats catalanes, augmentant la seva presència social i força política.

Els militars, en general, vam col·laborar amb el règim però també hi hagué moviments de desacord i descontent.

La dictadura s'enfrontà amb sectors de classes mitjanes professionals que es van organitzar en grups republicans d'esquerres.

Van ser eliminats els avenços dels catalanistes com ara la Mancomunitat de Catalunya. La proposta de Deulofeu sobre els passos endarrere es concreta, en aquest cas, amb la imposició de la dictadura de Primo de Rivera (1923.)

Economia. La dictadura no va resoldre cap dels problemes importants del capitalisme espanyol. L'atur va augmentar tot i la realització de polítiques públiques per apaivagar-lo, com la construcció de carreteres, pantans etc. Localització a Espanya d'indústries estrangeres com Nestlé, General motors, Hispano Suiza etc. Això no obstant, els problemes agraris no van ser tractats, quedant les antigues estructures.

Es va reglamentar el treball industrial però els salaris es mantenien a la baixa en relació al cost de la vida i es va prohibir el dret de vaga. La crisi de 1929 també va afectar a Espanya, augmentant el malestar i contribuint, amb altres aspectes com els territorials, a la caiguda de la dictadura i finalment a l'acabament de la monarquia.

Aldarulls.

Fracassa el complot del Garraf contra el Rei organitzat per Jaume Compte, Badia i altres membres d'Estat Català.

El novembre va fracassar una conspiració militar.

Fracassa la conspiració de la nit de Sant Joan formada per militars republicans i cenetistes.

Fracassa la conspiració de Prats de Molló organitzada per Macià.

La II República 1931-1936 5 anys (Liberals convulsos)

1931 Macià va fundar Esquerra Republicana de Catalunya el març de 1931 i va arrasar en les eleccions municipals del 14 d'abril de 1931. La lliga Regionalista de Cambó va ser derrotada en escriuix.

Lluís Companys va sortir al balcó de l'Ajuntament i va proclamar la República Catalana. Una mica més tard Macià va sortir al balcó de la Generalitat i va matisar que es tractava de la República catalana dintre la Federació de Repúbliques Ibèriques. Aquell mateix dia també es va proclamar a Madrid la República Espanyola i el Rei és va exiliar donant a conèixer un comunicat: "*ya no tengo el amor de mi pueblo*".

El govern de Madrid presidit per Alcalà Zamora no acceptà aquesta proclamació i Nicolau d'Olwer membre d'una comissió de tres ministres que van venir a Catalunya, va suggerir a Macià que recuperés la Generalitat per quedar-se en una autonomia. Macià a contracor ho va acceptar i ell mateix es va autoproclamar president. La CNT (600.000 associats) va donar suport a Macià per fer fora la Monarquia però el tema "nacionalista" no l'hi interessava massa.

A Madrid van aprovar una constitució republicana, laica i progressista però no federalista com volien els catalans. A Barcelona es va redactar un estatut autonomista amb el català com única llengua oficial i àmplies competències que es va sotmetre a referèndum i va ser aprovat pel 99% dels vots. El Parlament espanyol el va retallar, però s'acceptaren competències importants. Macià contra el seu partit –Estat Català—va preferir acceptar-lo. .

1932 Eleccions al Parlament de Catalunya guanyades per ERC. Macià continuar sent president fins que va morir el Nadal de 1933

1931-1933 Bienni de reformes.

Constitució del 1931, Estat laic, Estatut d' Autonomia per a Catalunya, reforma agrària.. Els decrets sobre els contractes de conreu van generar 60.000 demandes de revisió per part dels propietaris.

1933 Dimissió del cap de govern a Madrid Manuel Azaña.

Aldarulls.1931 Vaga General promoguda per la CNT a Catalunya per evitar la contrarevolució.

Força agitació al camp de Catalunya.

Una part dels cenetistes, anomenats trentistes, es revelen contra les posicions insurreccionals de l'altra part. El sindicat es trenca i la CNT queda controlada per la FAI.

1933-1936 **Bienni Negre,**

Noves eleccions generals, les primeres que van poder votar les dones.

Va guanyar el centre dreta dominat per la CEDA (Confederació Espanyola de Dretes Autònomes) encapçalades entre altres per Gil Robles.

1934 El President de la Generalitat Lluís Companys va proclamar l'Estat Català i la República Federal Espanyola. Una vegada més la CNT no va col·laborar i es va anul·lar l'Estatut de Catalunya. Van intervenir els militars i Companys i el seu govern van ser empresonats.

1936 Va caure el govern centrista de Lerroux, per raons lligades a l'estraperlo i es van convocar eleccions generals.

Els partits d'esquerra s'ajuntaren en una candidatura anomenada Front Popular i van guanyar a tot Espanya.

Companys i el Govern van ser trets de la presó i Companys va recuperar la presidència de la Generalitat.

Aldarulls. Els militars més reaccionaris com Franco a les Canàries, Godet a les Balears i Mola a Navarra, coordinats pel general Sanjurjo van tramatar una conspiració per acabar amb la república.

José Calvo Sotelo, un dels dirigents de la dreta, va ser assassinat per uns guàrdies d'assalt que volien venjar la mort d'un company per uns falangistes.

Aquest fet va ser el detonant del conflicte.

Guerra Civil. Aixecament militar contra la República (3 anys de guerra)

Guerra civil 1936-1939. Moltíssims morts, molta fam i poca cosa més.

L'*alçament nacional* del 18 de juliol va tenir èxit immediat a les zones rurals de Galícia, les dues Castelles,, l'Aragó i part d'Andalusia. En els grans nuclis urbans com Madrid, Barcelona, Valencia i Bilbao van fracassar per la resistència de les forces d'ordre públic lleials a la República i els obrers armats. Aquests resultats van generar una llarga i sagnant guerra civil

Els insurreccionats tenien el suport de bona part de l'exèrcit, la Falange, els supervivents del carlisme, el gran capital i els règims feixistes d'Alemanya i Itàlia, els Bisbes espanyols, llevat dels bascos i el prelat de Tarragona Vidal i Barraquer.

La FAI va realitzar molts assassinats de religiosos i sacerdots així com catòlics seglars a l'inici de la guerra.

El avions de Itàlia i Alemanya foren una ajuda definitiva als exèrcits "nacionals". El maig de 1937 a Barcelona es va produir un enfrontament violent dintre dels grups d'esquerra: d'una part la Generalitat, L'ERC i el PSUC i de l'altra el POUM i la CNT-FAI. El més de Juny va ser assassinat d'Andreu Nin del POUM.

La guerra es va acabar amb la derrota de l'exercit republicà en l'acarnissada batalla de l'Ebre

Deulofeu prediu: "La Guerra civil amb les batzegades de dreta esquerra han de continuar a Espanya fins arribar a la desaparició de les restes de l'Imperi i en efecte la tragèdia continua" (Deulofeu, 1977, pag. 141-142)

Francisco Franco, Cap de l'Estat 1939-1975,36 anys (Dictadura)

Política. Primera etapa: Autarquia (1939-1953) (Repressió i aïllament).

Govern amb molt de pes de Falange Espanyola: creació dels Sindicats verticals.

Racionament dels productes d'alimentació

Obligació de parlar en Castellà als col·legis i en tots els actes públics.

Repressió dels republicans des de 1939 a 1950. fonamentals

1946 -1951 Aïllament internacional d'Espanya.

Segona Etapa: Tecnocràcia (1953-1975) (Apertura limitada)

Una certa obertura i una política econòmica més liberal i tecnocràtica

1953 Franco firma el Concordat amb el Vaticà

1953 Firma del contracte sobre las bases militars amb EE UU

1955 Espanya ingressa en la ONU (1955)

1969 Juan Carlos es nomenat successor com a Rei d'Espanya.

1970 Procés de Burgos y problema basc

1973 L'ETA assassina al Cap del Govern espanyol, Almirall Carrero Blanco.

1975 Mor el general Franco el 20 de novembre

Corrupció(1). Franco va dissenyar un sistema de recompenses a les persones que el van ajudar durant la guerra civil.

En el desenvolupament del franquisme de la primera època autàrquica, el fet de la unificació de les forces guanyadores en un sol partit la Falange Espanyola Tradicionalista y de las JONS, va facilitar les coses al dictador, atès que va promocionar les persones més fidels fins i tot facilitant-los-hi la corrupció, sobre tot en el control dels productes bàsics que la població els adquiria a través del racionament i fent els ulls grossos amb l'estraperlo. El mercat negre tenia un nivell baix en els petits botiguers, però assolia nivells econòmicament molt elevats quan es tractava de partides de genero important al major, tan d'alimentació, com el blat, com productes per manufacturar, com la compra i venda de cotó.

Consubstancialment a la arbitrarietat del franquisme, el fenomen de la corrupció va ser omnipresent durant la totalitat de la dictadura. Durant la dècada dels 1940 un 40% de la collita de blat i un 33% de la collita d'oli van anar a parar al mercat

negre. A partir d'aquí els preus dels productes bàsics com el pa es van multiplicar per 10, en el cas del sucre, per 8, de l'oli per 7 i per 5 els de l'arròs.

De fet el franquisme mai va perseguir aquestes pràctiques perquè entre els estraperlistes més importants s'hi contaven els seus dirigents. El banquer Joan March va rebre beneficis a gran escala de la dictadura a l'acabar la guerra civil pels serveis prestats al règim.

En la segona època del franquisme, que des del punt de vista econòmic va ser més liberal i tecnocràtica, també es van donar afers de corrupció com els vinculats a l'alcalde de Barcelona Josep M. Porcioles (1957-1973) en el camp de l'especulació urbanística, cooperant amb el seu cunyat constructor de pisos, els germans Muñoz Ramonet, quinta columnistes de la guerra civil que van aconseguir escanyar diverses empreses de filatures de cotó, que després les compraven a preu de saldo. L'escàndol de Matesa lligat a Joan Vilá Reyes (1969) va obligar a Franco a remodelar el Consell de Ministres..

(1) Jaume Muñoz Jofre Franquisme, el règim de la corrupció (Google).

Juan Carlos I Rei. 1975-2014 Transició democràtica (Liberalisme moderat i Cop d'Estat Militar fallit)

Política. Primeres eleccions lliures des de 1936 Govern d Adolfo Suárez (1977-1981) Constitució democràtica (1978). Es configura l'estat de les autonomies.

Intent de Cop d'Estat per part dels militars Tejero, Milans del Bosch etc.

(1981-1982) Govern de Leopoldo Calvo Sotelo

1982 LOAPA Llei que limita les autonomies.

1982 Presentació a Washington de l' instrument de adhesió a la OTAN

Governos socialistes de Felipe González (PSOE) (1982-1996)

Referèndum sobre l' ingrés a la OTAN (1986) Ingrés d' España a la Unió

Europea (1986) Governos de José María Aznar (PP) (1996-2004) Governos de

José Luis Rodríguez Zapatero (2004- 2011)

Govern de Mariano Rajoy Brey (2011-2018) 2 de Juny de 2014:

Juan Carlos I abdica. Juan Carlos I ostentarà el títol de rei y la dignitat de Majestat de manera vitalícia, tot i que només tindrà funcions protocol·làries.

Economia. 1959 España comença a créixer a partir de tres factors: les remeses que els emigrants espanyols a Europa donen a les seves famílies, les primeres onades del turisme europeu atretes per les platges de Catalunya i altres llocs d'Espanya i la inversió estrangera. El model de creixement inaugurat aquests anys ha arribat fins avui amb poques modificacions. Es tracta d'una economia especialitzada en productes i serveis de baix valor afegit que fa que no hi hagi grans inversions i amb treballadors poc formats i salaris baixos. Espanya tot i ser una economia relativament gran (la novena del món), però cada vegada més retardada pel que fa a la productivitat en comparació amb els països del seu entorn. També mostra una dependència pel que fa a l'energia molt per sobre d'altres països. Una de les conseqüències d'aquests processos ha estat la necessitat d'endeutament de la població: de 105% l'any 2000 a 215% el 2007. Els bancs s'han convertit en prestataris incrementat progressivament el valor dels diners prestats, amb riscos de no recuperar-los

Felipe VI és proclamat rey. 2014 (Conflicte frontal amb Catalunya)

Proclamat rei davant de les Corts Generals en el Palau de les Corts, en sessió conjunta i extraordinària del Congrés dels Diputats i el Senat; en el seu discurs va anunciar «una monarquia renovada per a un temps nou», en un món canviant i una societat en plena transformació.

Un cop proclamat rei Felip VI, la seva filla Leonor hereta el títol de princesa d'Astúries,

El 2023 prestarà jurament a la Constitució, tal y como va fer Felip VI el 1986. El nou Rei no accepta el referèndum sobre la relacions entre Catalunya i Espanya.

Política. El govern de M. Rajoy.

20-11-2011 El PP liderat per M. Rajoy guanya les eleccions a Espanya per majoria absoluta.

20-3-2012. Vaga general per rebutjar la reforma laboral aprovada el febrer.

20-10-12 M. Rajoy tanca la porta al Pacte Fiscal proposat pel president Mas.

25-1-2013. 6 milions (27%) d'aturats a tot l'Estat, que ha baixat fins el 16%

28-11-13. Aprovació de la llei Wert (Lomce) que entre altre coses vol limitar el català a les aules.

El PP retira la reforma de la llei de l'avortament i Rafael Català relleva Alberto Ruíz Gallardón com a Ministre de Justícia.

9-11-2014 Consulta sobiranista a Catalunya.

25-7-2015. Rajoy substitueix el ministre d'educació Wert per Íñigo Méndez de Vigo.

20-12-2015. El PP guanya les eleccions generals però perd la majoria absoluta.

Rajoy renúncia a la investidura i Sánchez fa un pas endavant però fracassa

26-6-2016 Repetició d'Eleccions. El PP treu 137 escons i Rajoy es manté a la Moncloa.

26-7-2016. M. Rajoy declara com a testimoni en el cas Gürtel davant de l'Audiència Nacional.

16 gener 2017. La Ministra de Defensa Maria Dolores de Cospedal va demana perdó per l'accident d'aviació en què van morir 76 militars.

13-6-2017. Pablo Iglesias presenta una moció de censura contra M. Rajoy però no prospera

29-6-2017. El Congrés reprova el Ministre d'Hisenda Cristobal Montoro per la amnistia fiscal del 2012

17-8-2017. Atemptats jijardistes a Barcelona i a Cambrils

1-10-2017. Referèndum de 1 octubre a Catalunya

16-10-2017. L'Audiència Nacional empresona els Jordis, el 2 de Novembre el Suprem fa el mateix amb els Consellers.

27-10-2017. Aplicació de l'article 155 a Catalunya i cessament del Govern de Puigdemont

21-12-2017. Eleccions Autonòmiques a Catalunya convocades per M. Rajoy. Els independentistes guanyen per majoria absoluta.

19-2-2018. Lluís de Guindos és escollit vicepresident del Banc Central Europeo El substitueix Román Escolano.

18-3-2018. Manifestació de jubilats arreu de l'Estat.

1-6-2018. Pedro Sanchez guanya la moció de censura amb el suport dels partits catalanistes que acaba amb la presidència de Rajoy.

Economia.

30-12-2011. Apuja tots els trams de l'RPF

31-març-12. Aprovació de l'Amnistia Fiscal que permetia la regulació dels evasors fiscals.

9-juny-12. Espanya demana el rescat a la U.E. xifrat en 70.000 milions d'euros.

11-7-2012. Eliminació de la paga extraordinària de Nadal dels funcionaris.

20-7-12. La prima de risc puja fins a màxims històrics, supera els 600 punts

1-10-12. Pujada de l'IVA a sectors com la cultura.

20-12-2014. Aprovació de la reforma fiscal que inclou una rebaixa de l'IRPF.

11-12-2014.. El PP fa valer la seva majoria absoluta per aprovar la "Llei Mordassa.

20-11-2015 El Govern Espanyol intervé les finances de la Generalitat.

Corrupció.

31-1-2013. Es publiquen els anomenats papers de Bárcenas.

13-12-13. Esclata el cas de les targetes Black de Caixa Madrid

2-6-14. El Rei Joan Carles I abdica després de l'esclat del cas Nóos i la seva cacera d'elefants a Botswana

24-11-2014. La ministra de sanitat Ana Mato dimiteix després de veure's involucrada en la trama Gürtel

16-5-2017. El Congrés reprova el ministre de Justícia Català per la seva gestió de la trama Lezo en què es va veure implicat el fiscal Anticorrupció Manuel Moix

25-4-2018. Dimiteix la Presidenta de la Comunitat de Madrid Cristina Cifuentes arran de l'escàndol del Màster i el robatori de cremes.

23-5-2018. El Congrés aprova els pressupostos de M. Rajoy gràcies al PNB

24-5-18. La sentència del cas Gürtel condemna el PP.

FONTS CONSULTADES

Deulofeu, Alejandro (1956) *Nacimiento, grandeza y muerte de las civilizaciones (La matemàtica de la Història 1.*: Barcelona: Casa del libro.

Deulofeu, Alexandre (1977) *La segona ona imperial a Europa*. Figueres: Editorial Emporitàna.

Deulofeu, Alexandre (2012) *Els darrers mots. Articles i altres escrits*. Concepció i seguiment Juli Gutiérrez Deulofeu. Figueres, Edició: Amics de l'Albera i Cap de Creus, Centre Excursionista Empordanès.

Pujol, Enric, Casassas, Jordi, Roca, Francesc, Gutiérrez Deulofeu Juli.(2005) *La matemàtica de la història. La teoria cíclica d'Alexandre Deulofeu*. Figueres: Brau Edicions

Fontana, Josep (2014) *La formació d'una identitat*- Barcelona: Eumo Editorial

Soler, Toni (1999) *Història de Catalunya (modèstia a part)*: Barcelona Columna

Fontana, Josep (2014) *La formació d'una identitat*. Eumo Editorial, BCN p. 278)

[Escriba aquí]

[Escriba aquí]

